

Redactor șef:
Chihai Jana

Colegiul de redacție:
Popenco Gabriela

Ideia design:
Rotaru Mihail

ADRESA NOASTRĂ:

OO "SOMATO"
Șevcenca 23 A,
Bălți, Moldova
tel/fax: 0 (231) 3 50 89
0 (231) 3 45 30
somato@somato.md
www.somato.md

Centru "ADVOCACY"
în sănătate mentală
Independenței 1,
biroul 424,
Bălți, Moldova
tel/fax: 0 (231) 2 02 66
advocacy@somato.md
www.somato.md

Publicație finanțată de
Global Initiative on Psychiatry
care nu poartă
responsabilitate
pentru conținutul
materialului editat.

...: 8 7 6 5 4 3 2 1 ...

ADVOCACY

în sănătate mentală

PRIN MOBILIZARE COMUNITARĂ SPRE INCLUZIUNE SOCIALĂ

CUPRINS

PAG. 1:
EVOLUȚIA
ERGOTERAPIEI

PAG. 4:
CLASIFICAREA
TERAPIEI
OCUPAȚIONALE

PAG. 6:
REABILITAREA
VOCAȚIONALĂ
ȘI ATELIERE
OCUPAȚIONALE
(ERGOTERAPEUTICE)
ÎN SISTEMELE SPITALICEȘTI
ȘI COMUNITARE
DE SĂNĂTATE MENTAL
ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Schimbarea nu vine din cer. Vine din acțiunea umană
(Tenzin Gyatso)

Astăzi, societatea zi cu zi se afla într-un proces de schimbare în care toate elementele de ordin economic, social, politic, civic au cunoscut o nouă dinamică în încercarea de adaptare la condițiile prezente.

Ca și în multe alte regiuni din întreaga lume, Republica Moldova a parcurs și parcurge în continuare un drum foarte lung de la ideea trecerii îngrijirii persoanelor cu probleme de sănătate mentală din instituții rezidențiale la îngrijirea de către familie care încearcă să dea acestora posibilitatea de a-și controla propria viață.

Abordările mai vechi, întemeiate în mare măsura pe milă și pe percepția acestor persoane ca fiind neajutate, sunt în prezent considerate

inacceptabile. Astăzi accentul este pus:
- pe rehabilitarea individului pentru a se "încadra" în societate,

pe o concepție globală de schimbare a societății care să includă și să facă față tuturor cerințelor.

...TUTUROR CERINȚELOR...
...TUTUROR CERINȚELOR...
...TUTUROR CERINȚELOR...
...TUTUROR CERINȚELOR...
...TUTUROR CERINȚELOR...

Experiența acumulată de către participanți le va permite să conștientizeze esența nevoilor cu care se confruntă și vor indentifica posibilele soluții la nivel local prin punerea în valoare a capacității fiecăruia trezește speranța în ziua de mâine, sentimentul de importanță, încredere în forțele proprii și utilitate.

Fiind activi, informați și competenți, oamenii nu vor putea fi manipulați și orientați contra interesului propriu și al societății. Astfel, educația civică în cadrul unei democrații va reprezenta pregătirea cetățenilor pentru viața de azi și de mâine. Devenind un membru independent al societății, ei vor manifesta responsabilități de a menține și îmbunătăți guvernarea, vor promova funcționarea normală a democrației și vor contribui astfel la dezvoltarea unei societăți deschise non-discriminatorie și echitabile.

Și că orice persoană, ce se consideră cetățean deplin al societății sale, trebuie să respecte legea, drepturile și libertățile celor din jur și să tindă spre o implicare cât mai participativă în procesul de luare a

deciziilor, ceea ce reprezintă un indicator social important în schimbarea mentalității oamenilor de promovare a valorilor general-umane. E necesar de adus la cunoștința fiecăruia că activismul propriu poate

monitoriza și influența conducerea atât la nivel local cât și național. Iar mecanismul de reintegrare socială a persoanelor cu probleme de sănătate mintală necesită activități continue de perfecționare, informare și instruire.

4

...:JNBJBQJ BQ DREPTUL...:JNBJBQJ BQ DREPTUL...:

5

Anume același scop și-a propus Centru Advocacy în sănătate mintală în cadrul proiectului „Prin mobilizare comunitară spre incluziune socială” susținut financiar de Black Sea Trust. Unul dintre obiectivele proiectului este organizarea unui ciclu de instruire format din 6 treninguri consecutive. Pe parcursul lunilor martie – iunie. Tematica trainingurilor:

1. Inițierea în Drepturile Omului. Drepturile Persoanei cu Probleme
2. Legislația națională și internațională în Sănătate Mintală;
3. Abilitarea cu putere și participarea activă pentru o buna guvernare;
4. Asociații și mișcări de beneficiari, politici sociale și publice în Moldova;
5. Acces egal și bune practici în oferirea serviciilor de Sănătate

Mintală;

6. Conștientizarea publică prin mobilizare și informare.

La moment au fost promovate 2 training-uri în cadrul cărora au participat nu numai persoane cu probleme de sănătate mintală și rudele acestora, dar și elevii de la Școala Internat Auxiliară din municipiu, profesori.

Instruirea dată este orientată spre asigurarea unui suport informațional adecvat înțelegerii de către participanți:

- a drepturilor omului inclusiv a instrumentelor naționale și internaționale a drepturilor persoanelor cu probleme de sănătate mintală, confirmând și dezvoltând drepturile, libertățile și obligațiile fundamentale ale cetățenilor, stabilite în Constituția Republicii Moldova;
- înțelegerea și respectarea principiilor și valorilor cuprinse în legislație;

- conștientizarea rolului legii în funcționarea unei societăți democratice;
- drepturile omului ca mecanism al schimbării pozitive;
- motivație pentru participare activă la viața comunității. Responsabilitate în decizii și acțiuni;

- **PARTICIPAREA** - responsabilitate a PPSM, asumarea de responsabilități, stimularea inițiativei;
- drumul unei comunități spre democrație. Comunitate democrată – comunitate anti-discriminatorie;
- democrație – lipsa stigmei și discriminării, stereotipuri și prejudecăți;

- educația pentru cetățenie democratică ca soluție a unei societăți antidiscriminatorii;
- lupta cu stigma și discriminarea etc.

Realitatea ne arată că nivelul de educație a persoanelor cu probleme de sănătate mintală este scăzut și respectiv nu au un loc de muncă. Ca urmare, numărul de persoane cu probleme de sănătate mintală care trăiesc în condiții de sărăcie este mult mai mare comparativ cu ceilalți membri fără dizabilități ai societății. Ceea ce înseamnă că persoanele cu probleme de sănătate precum și familiile acestora nu sunt capabile să beneficieze pe deplin de drepturile omului și că, din punct de vedere social, sunt excluse.

Discriminarea cu care se confruntă aceste persoane se bazează, uneori, pe prejudecăți dar, deseori, este

cauzată de faptul că aceste persoane sunt aproape complet uitate și ignorate, ceea ce duce la apariția și întărirea barierelor de atitudine care le împiedică să facă parte din societate.

Legislația anti-discriminare se dovedeste a fi o reușită în producerea schimbării de atitudine față de persoanele cu dizabilitati. Cu toate acestea, numai legislația singură nu este suficientă fără implicarea întregii societati, și participarea activa a persoanelor cu probleme de sănătate mintală în asigurarea propriilor lor drepturi.

De aceea, este necesar de a spori înțelegerea cerințelor și drepturilor

persoanelor cu dizabilități din societate, să lupte împotriva prejudecatilor și stigmatizării, care încă mai există.

Căci a trăi într-o societate democratică înseamnă a participa activ la luarea deciziilor, aceasta înseamnă că fiecare membru al societății își cunoaște drepturile și responsabilitățile sale, că fiecare membru al societății trebuie să manifeste un comportament nostim, tolerant, respectuos, să aibă interes civic față de cele ce se petrec, să demonstreze disciplină, organizare, apreciere critică și afirmare.

